

Ängsdals skolor AB
info@angsdals.se

2024-02-01

1 (22)

Dnr- SI 2023:6425

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Ängsdals
skola, Ängsdals skolor AB i Malmö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Ängsdals skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Ängsdals skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver utveckla jämställdhetsarbetet för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla metoder för att regelbundet involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla det skolgemensamma arbetet kring studiero och förstärka elevernas delaktighet i detta.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver organisera och tydliggöra förutsättningarna som lärarna ges att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg samt följa upp hur dessa används.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-08-23** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:6425) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Ängsdals skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn genom ett aktivt och medvetet arbete med uppföljning och analys har en god kännedom om skolans resultat, undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Av intervjuer med rektorn, lärare, representanter för elevhälsan samt av inhämtad dokumentation framgår att rektorn systematiskt och kontinuerligt följer upp och analyserar olika resultat för att skapa sig en nulägesbild av skolan. Exempelvis följer rektorn upp elevernas kunskapsresultat i form av betygsstatistik, omdömen samt resultat på nationella prov. Vidare framgår att rektorn tillsammans med skolans elevhälsa följer upp värdegrundsresultaten utifrån skolans trygghets- och trivselenkäter som genomförs två gånger per läsår, Skolinspektionens skolenkät, kommunövergripande enkät samt genom kränkingsanmälningar. Rektorn följer löpande upp undervisningens genomförande dels via lärarnas pedagogiska planeringar som publiceras på lärplattformen och dels via lektionsbesök och regelbundna samtal med elever och lärare. Rektorn följer även upp arbetslagens arbete via upprättade minnesanteckningar, för regelbundna dialoger med förstelärarna och arbetslagsledarna samt deltar i EHT-möten vilket gör att rektorn har god kännedom om vilka förutsättningar som finns och vilka behov som löpande uppstår i de olika arbetslagen och klasserna. Utifrån insamlad information genomför

all personal, under ledning av skolutvecklingsgruppen, en nulägesbeskrivning av läget. Arbetet utgår ifrån Skolverkets modell för systematiskt kvalitetsarbete och nulägesbeskrivningen ligger till grund för en analys av styrkor och utvecklingsområden som sammanställs i skolans kvalitetsrapport.

Granskningen visar att rektorn utifrån sin analys identifierat styrkor och utvecklingsområden, och utifrån dessa genomför förbättringsåtgärder. Av inskickat material och intervju med rektorn framgår att en hög behörighet bland lärarna är en av skolans styrkor. Rektorn har utifrån en analys av de låga resultaten för eleverna i årskurs 5 på Skolinspektionens skolenkät samt skolans egen trygghetsenkät identifierat elevernas upplevelse av trygghet och studiero som ett av två utvecklingsområden vilka skolan arbetar med under läsåret 2023/24. I inlämnad dokumentation samt intervju med rektorn, lärare och elevhälsans representanter framkommer att rektorn utifrån analysen av de låga trygghetsresultaten i skolenkäten beslutat att bilda en trygghetsgrupp med representanter från elevhälsa, lärare och fritidspersonal. Rektorn har även identifierat skillnader i lärarnas arbete avseende undervisning och värdegrundsarbete och har därför ökat tiden för schemalagd kollegial samverkan för att stärka likvärdigheten i undervisningen. Utöver dessa två större utvecklingsområden har rektorn identifierat att det fanns brister i systematiken och analysarbetet avseende kartläggningmaterialet samt de nationella bedömningsstöden vilket resulterat i ett tydligt årshjul med ökad systematik för att tillgodose garantin för tidiga stödinsatser. Utifrån låga resultat på ett nationellt delprov i matematik för årskurs 3 har rektorn även gett en speciallärare i matematik i uppdrag att ta fram ett arbetssätt för att arbeta med detta område. Lärarna i årskurs 1-3 har även matematikfortbildning som anordnas av SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten) och denna genomförs med stöd av speciallärare. Rektorn har även beslutat om att utöka de specialpedagogiska resurserna i form av två speciallärare, en med matematik- och en med språkinriktning, riktade till årskurs 4-9.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att ge lärarna förutsättningar att samverka. Av intervjuer med lärare, elevhälsa samt inkommen dokumentation framgår att det finns en tydlig organisation som gynnar samverkan mellan olika professioner såsom lärare, fritidspersonal och elevhälsans representanter. Lärarna träffas i arbetslagen varje måndag morgon där mer organisatoriska frågor tas upp som exempelvis lärarfrånavaro eller schemabrytande aktiviteter. I de lägre årskurserna deltar även fritidsresurser vid dessa tillfällen. Där har även elevhälsan möjlighet att återkoppla information från EHT och stötta lärarna genom att se

över extra anpassningar och liknande. Skolans ledning har möten med arbetslagsledarna cirka en gång per månad där man löpande diskuterar och tydliggör rutiner och förhållningssätt samt reviderar dokumentet mall för lärare, för en ökad likvärdighet. De möten som ägnas åt utvecklingsinsatser för samtliga lärare leds av skolutvecklingsgruppen. Dessa möten hålls cirka en gång per månad, antingen över hela skolan eller ämnesvis/arbetslagsvis, utifrån de utvecklingsområden som identifierats och konkretiserats i resultat- och kvalitetsrapporten. Rektorn leder skolutvecklingsgruppen vilken regelbundet analyserar de olika gruppernas arbete för att dels ge en återkoppling till lärarna och dels planera utvecklingsarbetet vidare.

Vidare visar granskningen att rektorn tydliggjort skolans rutiner och riktlinjer. Av intervju med rektorn, lärare, elevhälsan och inlämnad dokumentation framgår att skolledningen tillsammans med arbetslagsledarna årligen uppdaterar sitt policydokument *Mall för lärare*, som är en handledning för lärarna. Dokumentet innehåller riktlinjer gällande såväl planering som genomförande av undervisningen samt exempelvis mentorsuppgiften, rutiner för anmälan av kränkande behandling, frånvaro och när en elev befarsas att inte uppfylla betygskriterier eller kriterier för bedömning. Rektorn har även delegerat åt förstelärare och arbetslagsledare att i sitt uppdrag stötta nyanställda och obehöriga lärare i exempelvis bedömning och betygssättning.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp såväl kunskaps- som värdegrundsresultat med fokus på könsmonster, men rektorn leder inte något strategiskt jämställdhetsarbete. Av inlämnad dokumentation och intervju med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att rektorn följer upp pojkars och flickors resultat läsårvis. Rektorn har inte identifierat några större skillnader mellan pojkars och flickors kunskapsresultat över tid bortsett från att flickornas meritvärde ligger något högre än pojkarnas samt att flickornas betygsresultat över tid är högre i ett av de praktisk-estetiska ämnena och att pojkarnas betygsresultat är högre i engelska. Gällande skolans värdegrundsresultat har rektorn uppmärksammat elevernas låga resultat på frågan om alla elever behandlas lika oavsett kön i skolenkäten samt följt upp dessa resultat med samtal. I dessa samtal anger pojkarna att de ofta får skulden vid incidenter samtidigt som flickorna säger att pojkarna beter sig illa och att lärarna inte ingriper i tillräcklig utsträckning. Rektorns analys är att sanningen troligtvis ligger någonstans mitt emellan pojkarnas och flickornas skilda uppfattningar av hur pojkar respektive flickor behandlas på skolan. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår vidare att vissa lärare visserligen har ett jämställdhetsperspektiv i sin undervisning, men att detta inte omfattar alla lärare och alla ämnen. Några lärare tänker på att fördela ordet jämnt så att pojkar och flickor får lika mycket talutrymme i

klassrummet samt tar upp jämställdhet i de ämnen där det ingår i det centrala innehållet, men det framgår att lärarna exempelvis inte diskuterar framtida utbildnings- eller yrkesval utifrån kön med eleverna. Rektorn har visserligen gett lärarna i uppgift att analysera resultaten i deras egen undervisning utifrån kön samt se över vad de skulle kunna förändra för att öka likvärdigheten i undervisningen. Dock har rektorn inte initierat något fortsatt arbete utifrån lärarnas analys.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver utveckla jämställdhetsarbetet för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Granskningen visar att rektorn inte arbetar systematiskt för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, har samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn följer delvis upp utbildningen utifrån ett könsperspektiv genom kunskaps- och värdegrundsresultaten, men det saknas främjande jämställdhetsinsatser som utgår från den analys som gjorts.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att se till att det finns en medvetenhet om hur elevers förutsättningar att nå utbildningsmål påverkas utifrån kön. I det ingår att rektorn behöver se till att det finns ett aktivt arbete på skolan för att främja jämställdhet. Arbetet bör inte begränsas till uppföljning, analys samt utvecklingsåtgärder kopplade till kunskapsresultat utan även utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer måste systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att könsmönster kan uppmärksammas. Det kan handla om att analysera anmälningar om kränkande behandling, utbildningsval som rekommenderas i studie- och yrkesvägledningen eller könsmönster som synliggörs genom elevhälsans arbete. Arbetet ska inte endast genomföras på förekommen anledning utan rektorn behöver ta ansvar för att det finns ett strategiskt arbete på strukturell nivå som är oberoende av vilka elever och lärare som för närvarande finns på skolan. Arbetet kan också handla om att lärare och personal arbetar kollegialt för att synliggöra egna mönster och normer kopplat till kön samt för att öka deras kunskap om jämställdhet. Rektorn behöver också försäkra sig om att samtlig personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. För att det ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärare och övrig personal har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Variation, aktivt lärarstöd och struktur

Granskningen visar att undervisningen är varierad och att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med rektorn, elevhälsans representanter, lärare och elever framgår att arbetsformerna varierar mellan enskilt arbete, arbete i par, i grupp och i helklass. Undervisningen präglas av en variation mellan olika typer av uppgifter och aktiviteter, såsom laborativa uppgifter där eleverna får prova själva, förmedlande där läraren förklarar samt gestaltande där eleverna kan få redovisa sina slutsatser på olika sätt. Lärarna beskriver att de varierar undervisningen utifrån elevernas ålder och mognad, undervisningens stoff men även vilken tid på dagen lektionen hålls. Av intervjuer med elever och lärare framgår att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Exempelvis tydliggör läraren såväl i helklass som enskilt uppgifterna så att samtliga elever förstår vad de ska göra och genom att återkoppla till eleverna vad de tidigare presterat ger lärarna eleverna stöd i att veta vart det är och hur de ska komma vidare i sin utveckling. Lärarna publicerar även i förväg sina planeringar på den digitala lärplattformen samt har i vissa fall korta möten med elever för att förbereda dem på lektionens innehåll. Det finns också länkar på lärplattformen så att eleverna på egen hand kan få stöd i undervisningen genom att ta del av lärarens genomgång eller en film på nätet, dels som förberedelse och dels som repetition.

Granskningen visar vidare att undervisningen är strukturerad. Av intervjuerna med lärare och elever, samt vid lektionsobservationerna framgår att lektionens olika moment har ett logiskt flöde och att det finns ett syfte med lektionen och dess innehåll. Lärarna har olika sätt att tydliggöra syftet utifrån elevernas ålder samt lektionens upplägg. Exempelvis använder lärarna som undervisar i lågstadiet sig av "de sju frågorna" och lärarna som undervisar de äldre eleverna har syftet med i sin pedagogiska planering som delas med eleverna. Lärarna beskriver att de i planeringen av lektionerna skapar uppgifter som hänger samman och bygger på varandra. Eleverna beskriver att de alltid vet vad de ska göra och att de kan ta hjälp av informationen på

tavlan om de tappar bort sig. Vidare använder lärarna bildstöd för att förtydliga uppgiften för eleverna samt tidshjälpmedel så att eleverna vet hur länge de ska arbeta med uppgiften. Däremot beskriver några lärare att de ibland har svårt att hinna med att samla ihop och återkoppla lektionens arbete till syftet i slutet av varje lektion, men att lärarna samlar klassen och försöker hinna med att presentera vad som ska tas upp vid nästa lektion. De inleder efterkommande lektion med att återkoppla till vad de gjorde förra gången.

Stimulans och utmaningar i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen i huvudsak stärker elevernas självförtroende och motivation samt att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Av lektionsobservationer samt intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och elever framgår att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation på flera olika vis. Lärarna ger eleverna positiv återkoppling, både i helklass och individuellt när de klarar uppgifter och uppmanar dem att sikta ännu högre. Vidare framkommer att lärarna skapat tillåtande klassrum där eleverna inte är rädda för att säga fel eller uppfattas som okunniga i klassrummet och där eleverna vågar lyfta idéer och funderingar kopplat till innehållet i undervisningen. Lärarna knyter an uppgifterna till elevernas vardag och intresse för att öka motivationen. De försöker även få eleverna att förstå hur de kan ha nytta av kunskapen framöver i ett större sammanhang. Om eleverna vill ge upp när en uppgift är svår har lärarna stöttande samtal med eleverna, och förklarar att med träning kommer de att nå målet. Lärarna brukar även erbjuda enskilda samtal efter arbetsuppgifter för att eleverna ska få kännedom om deras styrkor och vad de behöver träna mer på för att nå ännu högre.

Vidare visar granskningen att en övervägande del av undervisningen är anpassad till aktuell elevgrupp. Av intervjuer med elevhälsans representanter, lärare och elever framgår att lärarna genom att använda olika metoder och strategier anpassar sin undervisning för olika elevgrupper. Lärarna planerar en undervisning som alla elever kan delta i men ger stöd till de elever som behöver det och utmaningar till de elever som är längre fram i undervisningen. Det gör lärarna exempelvis genom att erbjuda skrivmallar, uppläst text och bildstöd till vissa medan andra elever får fördjupningsuppgifter. Eleverna beskriver att alla i klassen oftast arbetar med samma uppgifter, men att lärarna ger dem utmanande fördjupningsuppgifter om de är snabbt klara eller om de ber om det samt att eleverna kan få stöd om de upplever att uppgifterna är svåra.

Delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna får reflektera över olika svar och sitt eget lärande samt ges möjlighet att ta ansvar över sitt eget

lärande. Av intervjuer med elevhälsan, lärare, elever samt lektionsobservationer framgår att eleverna ofta får reflektera över öppna frågeställningar genom att lärarna låter eleverna reflektera över en specifik frågeställning, antingen enskilt, i par eller i grupp, och sedan delge varandra sina tankar i helklass. Eleverna får exempelvis gemensamt reflektera kring svaren i en läsförståelseuppgift eller hur man på olika vis kan komma fram till rätt svar i ett matematikproblem. Lärarna berättar att de vill att eleverna först ska fråga en kompis om de behöver hjälp eftersom kompiserna, då den förklarar, ges möjlighet att reflektera över hur saker och ting hänger ihop och eleverna kan samtala medan de funderar tillsammans. Det framgår vidare att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande samt ges möjlighet att utveckla och använda olika inlärningsstrategier. Det handlar exempelvis om att eleverna ibland ritar tankekartor efter att de sett en film och att de diskuterar olika strategier för hur de ska komma ihåg saker. De äldre eleverna har också diskuterat studieteknik samt fått berätta för lärarna hur och med vem de upplever att de lär sig bäst.

Vidare visar granskningen att eleverna i begränsad mån ges möjlighet till inflytande över planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna oftast på egen hand bestämmer undervisningens utformning. Vid utvecklingssamtalen kan lärare förvisso fråga eleverna hur de på bästa sätt lär sig, men det är oftast lärarna som planerar undervisningens genomförande eftersom det, enligt lärarna, kan bli rörigt när eleverna får välja. Elevernas inflytande begränsas till att de får välja redovisningsformer eller när bedömningssituationer ska läggas. De äldre eleverna kan ibland få välja arbetssätt, fördjupa sig i ett specifikt område inom ett tema som läraren bestämt eller välja mellan exempelvis tre böcker som läraren valt ut för läsning. Av intervjuer med elever och lärare framgår vidare att eleverna ibland får utvärdera undervisningen, men att det inte sker med någon större regelbundenhet. Exempelvis har någon lärare utvärderat ett projekt då hen upplevde att eleverna inte tagit sig an uppgiften riktigt på det vis läraren hade tänkt och önskade återkoppling för att kunna göra justeringar till nästa gång. Det framkommer även, både i elev- och lärarintervju, att enstaka lärare efter avslutat arbetsområde gör olika utvärderingar med eleverna. Dessa handlar då främst om arbetssätt och arbetsformer eller att eleverna ska värdera sin egen arbetsinsats, men att detta inte görs med en regelbundenhet eller att det leder till utveckling av undervisningen. Det framgår visserligen att rektorn bitt lärarna att utvärdera ett projekt de genomfört under året tillsammans med eleverna, men lärarna upplever att det är bättre att diskutera undervisningen med eleverna. Eleverna i högstadiet säger att de vid terminsslut fått frågor om vad som har varit bra och vad som har varit sämre, men tillägger att det kan bli lite många enkäter samt att lärarna inte brukar ändra sin undervisning efter deras synpunkter.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn utveckla metoder för att regelbundet involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen.

Granskningen visar att lärarna i begränsad utsträckning låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen, även om de äldre eleverna då och då ges möjlighet att fördjupa sig i kunskapsområden som de väljer på egen hand, eller får välja mellan exempelvis redovisningsform och några av läraren förutbestämda böcker. Eleverna får ibland utvärdera undervisningen, men detta sker inte med någon större regelbundenhet och eleverna upplever inte att lärarna ändrar sin undervisning efter deras utvärdering. Därmed finns en risk att eleverna inte ges reellt inflytande på undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll i samtliga ämnen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och övrig personal på skolan gemensamt diskuterar vad eleverna kan ha inflytande över genom utvärdering och planering av undervisningen. I detta ingår att komma fram till arbetssätt som gör det tydligt för eleverna att de har möjlighet till inflytande. Genom ett aktivt arbete kan skolan även utveckla arbetsformer för hur resultatet av elevernas utvärdering ska tas tillvara och hur undervisningen kan förändras utifrån elevernas synpunkter. Motsvarande arbetssätt behöver även utvecklas vad gäller elevernas medverkan i planeringen av undervisningen. Rektorn kan även med fördel låta lärare som kommit längre i arbetet med elevers utvärdering och planering av undervisningen dela med sig av framgångsrika arbetssätt till andra lärargrupper. Utifrån ett gemensamt synsätt på hur detta arbete ska gå till bör rektorn även följa upp och säkerställa att eleverna ges ett reellt inflytande genom att de både ges möjlighet till och stimuleras att inta en aktiv roll i utvärdering och planering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Arbete för trygghet

Granskningen visar att det finns ett arbete med att skapa trygghet på skolan som bygger på kartläggning och analys och där samtlig personal har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet. Av intervjuer med rektorn, lärare, elever och inlämnad dokumentation framgår att skolan har ett systematiskt arbete för att regelbundet kartlägga elevernas upplevelse av trygghet. Rektorn och personalen skapar sig en bild av tryggheten genom trygghets- och trivselenkäter, utvecklingssamtal, klass- och elevråd. Kartläggningarna sammanställs, analyseras och presenteras för klasserna. Då elevsvaren för årskurs 5 i Skolinspektionens enkät vårterminen 2023 visade på lägre resultat gällande elevernas tillit till att lärarna agerar om någon elev blir illa behandlad har skolan beslutat om att genomföra ytterligare en enkät med samma frågor till övriga klasser i mellanstadiet, för att kartlägga läget. Skolan har även infört rutinen att elevrådsrepresentanterna från varje klass ska ta med klassens synpunkter till elevrådet, som sedan går från elevrådet vidare till trygghetsgruppen. Tanken är att det ska tydliggöras vilka specifika situationer eller platser som kan ligga till grund för elevernas upplevelse av otrygghet. Av intervju med rektorn, lärare, elever och inlämnad dokumentation framgår vidare att skolan har ett främjande och förebyggande arbete som utgår ifrån kartläggningen. Skolan har inför innevarande läsår skapat en trygghetsgrupp med representanter från samtliga arbetslag som skolsköterska och kurator leder. Trygghetsgruppens arbete har främst fokus på att stärka det främjande och förebyggande arbetet kring trygghet och trivsel och har tagit fram en trygghetsplan innehållande ett årshjul med konkret material för aktiviteter som ska implementeras i undervisningen i alla klasser. Trygghetsgruppen har även utformat en förenklad version av planen som ska skickas hem så att vårdnadshavarna blir involverade och informerade. Inför detta läsår har skolan även utökat antalet rastvärdar samt styrda rastaktiviteter och för de äldre eleverna finns gemensamma uppehållsytor där personal närvarar och ett elevcafé som är bemannat. För att ytterligare främja elevernas upplevelse av trygghet samlas mobiltelefonerna in i början av dagen och återlämnas när eleverna går hem. Detta görs dels för att främja samvaron mellan eleverna men även för att förebygga otrygghet i exempelvis omklädningsrum.

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att skolan visserligen har påbörjat ett arbete kring studiero, men att detta ännu inte lett till gemensamma strategier och förhållningssätt samt att eleverna bara i vissa avseenden görs delaktiga i arbetet med studiero. Av intervjuer med

lärare, elevhälsa och rektorn framgår att lärarna i tvärgrupper diskuterat definitionen av studiero samt att mindre grupper elever intervjuats om deras definition av studiero. Det framgår dock av intervjuer med lärare och elever att lärarna har olika toleransnivå gällande klassrumsmiljön samt olika strategier och förhållningssätt för att skapa och upprätthålla studiero. Studieron på enskilda lektioner är avhängig lärarens förmåga att skapa ett lugnt klassrumsklimat genom gott ledarskap och en väl strukturerad undervisning, vilket varierar mellan lärare och ämnen. Det får till följd att studieron är beroende av vilken lärare som undervisar eftersom lärarna har olika förhållningssätt för att skapa studiero samt även olika strategier när elever stör studieron. Vissa lärare kan bli arga, andra lärare visar ut eleverna när de stör undervisningen medan någon lärare kan lämna klassrummet när det blir för stökigt. Vidare visar granskningen att varken lärarna eller eleverna görs delaktiga i arbetet med att ta fram vilka regler som ska gälla på skolan. Av intervjuer med elever och lärare framgår att skolan har generella förhållningsregler men att det inte är tydligt hur dessa har tagits fram, eller vem som har tagit fram dem. I intervju med lärarna framkommer visserligen att klasserna i årskurs 1–6 har tagit fram regler som ska gälla i deras klassrum, men samtidigt uttrycker vissa elever i mellanstadiet att de inte varit delaktiga i att ta fram klassrumsreglerna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla det skolgemensamma arbetet kring studiero och förstärka elevernas delaktighet i detta.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna saknar ett gemensamt förhållningssätt kring studiero. Det bidrar till att eleverna upplever både att lärare gör på olika sätt och att det råder olika regler och toleransnivå i olika klassrum. Eleverna görs inte heller delaktiga i vilka regler som ska gälla.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ytterligare utvecklar Ängsdals skolas gemensamma arbete med studiero. Ett sådant arbete bör utgå från en fortsatt kartläggning av elevernas upplevelser och av de skillnader som finns mellan olika klassrum, årskurser och lärare. Att bygga vidare på lärarnas arbete i klassrum där eleverna upplever studieron som god kan vara en framkomlig väg. Därutöver behöver rektorn säkerställa att det finns strukturer som möjliggör för lärare att diskutera arbetet med studiero och att utveckla ett gemensamt förhållningssätt och gemensamma strategier. Skolinspektionen vill i sammanhanget särskilt understryka vikten av elevernas löpande delaktighet både i att ta fram ett gemensamt

förhållningssätt och i att formulera regler för hur ett sådant förhållningssätt ska respekteras.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Analys och diskussion kring omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp lärarnas bedömningar och betygssättning och analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Av inkommen dokumentation, lärarintervju och rektorsintervjun framgår att rektorn regelbundet och utifrån ett likvärdighetsperspektiv analyserar lärarnas betygssättning utifrån ämnen, kön, nationella prov samt över tid. Rektorn tar fram data och gör en sammanfattande analys som ligger till grund för kvalitetsrapporten. Rektorn har inte sett några större avvikelser i lärarnas betygssättning mellan slutbetyg och nationella prov över tid och hen jämför även skolans avvikelser mellan slutbetyg och nationella provresultat med andra skolor i omgivningen. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att det finns en transparens gentemot rektorn i lärarnas bedömning av elevernas kunskaper, och om rektorn identifierar avvikelser i enstaka lärares betygssättning för hen en dialog med berörd lärare för att utreda om dessa är motiverade.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att med olika metoder arbeta med kvalitetssäkring för att öka likvärdigheten i omdömen och betyg, men rektorn styr inte arbetet eller ser till att det genomförs. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att lärare använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar men att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning detta sker. Lärarna på lågstadiet använder sig av de nationella bedömningsstöden i alla klasser och ämnen samt har även diskuterat att ta fram gemensamma bedömningsfrågor i ämnen utan nationella prov för att säkerställa likvärdighet mellan deras bedömningar. Vissa lärare på de övriga stadierna använder sig av gamla nationella prov som stöd i sin bedömning och

samtliga lärare har tillgång till bedömningsportalen. Däremot har inte rektorn tydliggjort om och hur bedömningsstöden i bedömningsportalen ska användas. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår vidare att rektorn skapat en mötesstruktur som ger lärarna förutsättningar att diskutera bedömningsfrågor samt använda tiden till samplanering och sambedömning, men arbetet styrs endast delvis av rektorn. Diskussioner kring bedömning, samrättning och sambedömning görs oftast enbart i de fall lärarna själva initierar att de vill ha stöd och det varierar mellan olika ämnen och årskurser i vilken utsträckning lärarna exempelvis sambedömer de nationella proven med en ämneskollega. På lågstadiet samrättar lärarna de nationella proven men i övriga årskurser rättar vanligtvis undervisande lärare elevernas nationella prov och om de är osäkra på sin egen bedömning diskuterar de bedömningarna med ämneskollegor. Vidare framgår att det finns lärare som är ensam undervisande lärare i sitt ämne och att dessa därmed har begränsade möjligheter att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg kollegialt. Rektorn säger att det är en utmaning, men att hen vet att dessa lärare är engagerade i olika forum utanför skolan och att lärarna har möjlighet att samverka med andra lärare som undervisar i närliggande ämnen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver organisera och tydliggöra förutsättningarna som lärarna ges att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg samt följa upp hur dessa används.

Granskningen visar att rektorn ger lärarna vissa förutsättningar att med olika metoder arbeta med kvalitetssäkring för att öka likvärdigheten i omdömen och betyg. Strukturerna och innehållet på de kollegiala möten som lärarna håller styrs dock endast delvis av rektorn och förutsättningarna för kvalitetssäkring ser olika ut i olika ämnen. Detta leder till att alla lärare inte får samma möjligheter att kvalitetssäkra sina bedömningar och att rektorn inte kan försäkra sig om att betygen och bedömningarna är likvärdiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att alla lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra och arbeta för likvärdighet kring bedömningar, omdömen och betyg samt att rektorn försäkras sig om att lärarna faktiskt använder de förutsättningar de ges. Ett sätt att göra detta kan vara att rektorn ser till att alla lärare får gemensam tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid bedömning och betygsättning, diskutera varierade

bedömningssituationer och hur elevprestationer kan bedömas. Rektorn kan med fördel ansvara för det genom att exempelvis delta vid möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare eller i uppdrag till förstelärare samt utforma tydliga mötesstrukturer. Eftersom det finns lärare som inte har ämneskollegor på skolenheten bör rektorn undersöka samverkansmöjligheter med andra skolor. Genom ett liknande samarbete minskar risken för en förskjutning av betygssättningen och att betygen blir relativa till eleverna på den egna skolan. Målet ska vara att lärarna utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskriterierna och kriterierna för bedömning och därmed ytterligare främja en likvärdig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen styr genom att göra självständiga bedömningar och ser till att det finns en tydlighet i roller och ansvar vilka är kända och förankrade inom hela organisationen. Av intervjuer med huvudmannens representanter och rektorn framgår att roller och ansvarsfördelning är tydliga. Skolan har vuxit vilket enligt huvudmannens representanter inneburit att rollerna tvingats bli tydligare och att rätt frågor landar hos rätt person. Rektorn har tydliggjort styrkedjan mellan huvudman och rektorn för skolans personal och även vårdnadshavare kan ta del av hur ansvarsfördelningen ser ut via skolans digitala lärplattform. Rektorn innehar det pedagogiska ansvaret för verksamheten medan styrelseordförande ansvarar för administrativa frågor samt långsiktighet gällande ekonomin i form av exempelvis budget och avtal. Såväl rektorn som biträdande rektorn är ledamöter i styrelsen, vilket innebär att de innehar dubbla roller. Dessa tydliggörs genom att rektorn i rollen som rektor varje vecka deltar i ledningsgruppsmöte tillsammans med rektorskollegor och skolchef. Fyra till fem gånger per läsår hålls styrelsemöte och då träffas samma konstellation i rollen som huvudman. Då berörs frågor kring organisation, ekonomi, omfördelning av resurser, större inköp, budget och lokalfrågor. Vidare gör huvudmannen självständiga bedömningar om

verksamheten vid Ängsdals skola. Av inlämnad dokumentation samt intervjuer med rektorn och huvudmannens representanter framgår att huvudmannen förhåller sig självständigt till den uppföljning, analys och bedömning som kommit fram vid skolenheten. Vid styrelsemöte diskuteras skolans inkomna underlag och rektorns analys, och huvudmannen ställer frågor kring det som behöver förtydligas i skolans kvalitetsrapport och de förbättringsåtgärder som rektorn beslutat om. Huvudmannen kan exempelvis dels utmana rektorn i vilket underlag som ligger till grund för val av utvecklingsåtgärd och dels ha en dialog om hur huvudmannen kan stötta rektorn i arbetet. Då huvudmannen endast har en skolenhet men ett flertal förskoleenheter särskiljer huvudmannen styrelsens arbete från skolenhetens arbete.

Oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Granskningen visar att det finns en tydlig struktur för att ta emot klagomål och kränkingsanmälningar samt att dessa utreds oberoende av rektorn. Av inlämnad dokumentation samt intervjuer med rektorn och huvudmannens representanter framgår att klagomålsrutinerna finns att ta del av på skolans hemsida. Klagomålen inkommer till en e-postkorg som samtliga medlemmar i styrelsen har tillgång till. Utifrån ärendets art utser styrelseordförande ansvarig person i styrelsen att utreda klagomålet samt återkoppla till styrelse och klagande. Det framgår att de två klagomål som inkommit de senaste två åren varit verksamhetsnära frågor gällande betygsättning samt enskild personals språkbruk vilka har utretts av huvudman. Det ena ärendet återkopplades av rektorn och i det andra fallet återkopplade huvudmannen till klagande. Rektorn tar emot anmälningar av kränkande behandling och har i sin delegation ansvar för att utreda dessa. Av intervju med huvudmannens representanter framgår att rektorn redovisar samtliga anmälningar om kränkande behandling för styrelsen, ser till att alla dessa utreds och återkopplar till styrelsen var i processen man befinner sig.

Behovsanpassat stöd till rektor

Granskningen visar att huvudmannen ger rektorn ett behovsanpassat stöd. Av intervju med rektorn och huvudmannens representanter framgår att styrelseordförande och övriga medlemmar i styrelsen har goda kunskaper om skolfrågor och ger rektorn det stöd hen behöver. Styrelsens ordförande säger i intervju att hen utöver de veckovisa ledningsgruppsmötena har dagliga informella möten med rektorn, vilket innebär att huvudmannen har god kännedom om de behov av stöd som rektorn kan ha i de fall det finns svårigheter i verksamheten. Rektorn tillägger att hen upplever stort förtroende och handlingsutrymme från huvudmannens sida samtidigt som hen kan utmanas av styrelseordförande samt få stöd då behov finns. Huvudmannen deltar

exempelvis i arbetslagsmöten som rektorn håller med arbetslagsledarna två till tre gånger per termin. Då kan huvudmannen agera som stöd för rektorn i att hitta lösningar på utmaningar som arbetslagsledarna upplever i sin verksamhet. När den nya skolbyggnaden stod klar 2020 innebar det ett kraftigt ökat elevunderlag vilket huvudmannen tog ansvar för genom att styra processen och stötta rektorn. Huvudmannen agerar även dagligen som bollplank åt rektorn i att hitta lösningar i verksamheten och kan vid behov föreslå fortbildning för rektorn eftersom huvudmannen ansvarar för omvärldsbevakningen gällande exempelvis förändringar i lagstiftning eller fackliga avtal.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Slutligen visar granskningen att huvudmannen genom långsiktighet och systematik tar ansvar för att ge skolenheten förutsättningar för att bedriva god undervisning. Av inlämnad dokumentation samt intervju med huvudman, lärare och rektorn framgår att skolan genom huvudmannens styrning fått god tillgång till ändamålsenliga lokaler, lärverktyg, en hög andel behörig och legitimerad personal samt lärare med specialpedagogisk kompetens. Rektorn beskriver att huvudmannen är mån om att ge personalen goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag vilket medfört att skolenheten har låg personalomsättning. Samtidigt har huvudmannen möjlighet att hushålla med ekonomiska resurser genom en mindre organisation utan höga administrativa kostnader vilket möjliggör en snabb organisation som ligger nära verksamheten. Huvudmannen har bokslut från juni till juni samtidigt som de redan vid årsskiftet får reda på hur mycket pengar de får vilket ger dem gott om tid att arbeta och justera sin budget om de får mindre pengar än beräknat. Huvudmannen har en långsiktighet gällande ekonomin vilket bland annat inneburit en möjlighet för huvudmannen att bygga en helt ny skolbyggnad med tillgång till specialsalar och digital utrustning. Enligt huvudmannen finns fördelar i detta upplägg då de på egen hand ansvarar för och underhåller inom- och utomhusmiljön i skolan. Gällande kompetensutveckling uppmuntrar huvudmannen personalen att delta i olika läraryft samt övrig form av kompetenshöjande fortbildning. I dessa fall bekostar huvudmannen läromedlen för de lärare som väljer att fortbilda sig och i enstaka fall har även lärare fått nedsättning i tjänst för kompetenshöjande vidareutbildning. Utifrån vad som framkommit i samtal med rektorn och lärare har huvudmannen även identifierat ett behov av utbildning kring svåra samtal och samtliga anställda på skolan har därför deltagit i denna fortbildning. För ett par år sedan uppmärksammade speciallärare att personalen behövde fortbildning i användning av bildstöd och Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation (TAKK) vilket huvudmannen anordnade för samtlig personal på enheten.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Elsa Widerberg

Föredragande

Signerat av: Elsa Widerberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Lundin medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 3 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med representanter för huvudmannen
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11–13 december 2023. Besöket genomfördes av utredarna Elsa Widerberg och Maria Lundin.

Ängsdals skola är en fristående grundskola med förskoleklass och årskurserna 1–9, belägen i Malmö kommun. Huvudman för skolan är Ängsdals skolor AB. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid Skolinspektionens besök fanns 472 elever i årskurs 1–9 på skolenheten.